

Pleje- og driftsplan for Sønderskov Overdrev

NÆSTVED

ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER.....	3
BAGGRUND.....	4
EKSISTERENDE FORHOLD	5
EJERE	5
INTERNATIONALE NATURBESKYTTelsesOMRÅDER (NATURA 2000-OMRÅDER).....	6
NATURBESKYTTelsesLOVEN.....	8
KOMMUNEPLAN M.M.....	9
ØVRIG RELEVANT LOVGIVNING	10
NØDVENDIGE TILLADELSER	10
LANDSKAB, GEOLOGI OG HYDROLOGI	11
NATUROVERVÅGNING.....	11
NATURTYPEBESKRIVELSE OG ARTSBESKRIVELSE	11
KULTURHISTORIE OG ARKÆOLOGI.....	12
REKREATIV UDNYTTELSE.....	12
TEKNISKE ANLÆG.....	13
BESKRIVELSE AF OMRÅDETS TRUSLER.....	13
TIDLIGERE PLEJE- OG DRIFT PÅ AREALET	13

PLEJE- OG HANDLEPLAN	14
FORMÅL	14
PLEJEBESTEMMELSER OG HANDLEPLAN.....	16
<i>Område A. Mosaik af eng, overdrev, krat og små skove.</i>	<i>16</i>
<i>Område B. Slette med små trægrupper.....</i>	<i>19</i>
<i>Område C. Naturskov</i>	<i>20</i>
LITTERATUR:.....	21
BILAG.....	22
BILAG 1. ARTSLISTE	22
BILAG 2. FREDNINGSKENDELSE.....	23

Administrative oplysninger

Områdenavn: Sønderskov Overdrev

J.nr.: Fredning nr. 07779.00

Fredet: 27. oktober 1989 af Fredningsnævnet (FN)

6. december 1991 af Overfredningsnævnet (OFN)

Plejens art:

Naturgenopretning / naturpleje.

Områdets størrelse:

26 ha., hele det fredede areal.

Ejerforhold for plejeplanområdet:

Området er en del af matr. nr. 1a Tybjerglille By, Tybjerg, som er ejet af Gisselfeld Kloster.

Tilsyns- og plejemyndighed:

Næstved Kommune, Team Natur og Landbrug.

Gyldighed:

Plejeplanen er gældende indtil en ny er udarbejdet.

Figur 1. Sønderskov Overdrev er beliggende nord for Broksø og syd for Tybjerglille.

Baggrund

Sønderskov Overdrev er et værdifuldt naturområde beliggende nord for Holmegaards Mose. Det fredede område er ca. 26 ha, og denne plejeplan dækker det hele.

Området blev fredet i 1991 pga. et enestående plantesamfund, pga. områdets mosaik mellem tørre overdrevsområder, fugtige moseprægede steder, overgangszoner og kulturpåvirkede områder. Arealerne skal bevares og plejes - særligt med henblik på at bevare overdrevet og dets artsrigdom.

Dele af området er desuden beskyttet eng og sø, og hele området er udpeget til Natura 2000-område.

Figur 2. Luftfoto fra 1993 med arealets småskove, krat og åbne arealer efter fredningen i 1991 (rød linje er fredningsgrænsen).

Figur 3. Luftfoto over området i dag (2013), fredningsgrænsen (med rød) viser arealet omfattet af plejeplanen.

Eksisterende forhold

Ejere

Området for plejeplanen omfatter en del af matr. nr. 1a Tybjerglille By, Tybjerg, som er ejet af Gissselfeld Kloster.

Figur 4. Det fredede område (rød linje) og EF-habitatområde (grønne streger) og EF-fuglebeskyttelses område (lilla streger). Begge indgår i Natura 2000-område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.

Internationale Naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Sønderskov Overdrev ligger i Natura 2000-område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Området er omfattet af udpegningen EF-habitatområde nr. 194 Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen, samt udpegningen af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 91 Holmegårds Mose og Porsmose.

I udpegningsgrundlaget er naturtyperne kransnålalge-sø (3140), kalkoverdrev (6210), tidvis våd eng (6410) og egeblandskove (9160), som alle er registreret i området. Stor vandsalamander er ligeledes på udpegningsgrundlaget og findes også i området.

Figur 5. Det fredede område (rød linje) og habitatnatur (skraveringer). De lysåbne habitatnaturtyper er kortlagt i 2010-12 i forbindelse med Natura 2000 basisanalyse 2016-2021, hvorimod skovnaturen stammer fra den første basisanalyse og er kortlagt i 2005-06. Den gule skravering viser den mosaikagtige udbredelse af tidvis våd eng (60 % af det gule) og kalkoverdrev (40 % af det gule), den blå skravering viser typen kransnålalge-sø og den grønne egeblandskove.

Figur 6. Området er vejledende registreret i 2011 af Næstved Kommune, som naturtyperne eng (gul) og sø (blå), fredningsgrænsen med rød.

Naturbeskyttelsesloven

I henhold til § 3 i Lov om Naturbeskyttelse er naturtyperne heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev, der er over 2500 m² samt søer og vandhuller over 100 m² beskyttede naturtyper. I området er der registreret eng og en sø. Dele af engen er tør, lysåben og kan karakteriseres som overdrev, men der er ikke foretaget en underinddeling i flere naturtyper.

Dele af område er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om sø- og åbeskyttelseslinje (§16) og skovbyggelinje (§ 17).

Plejebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 802 om pleje af fredede arealer og tilsyn af 21. juni 2013) beskriver hvordan kommunen som plejemyndighed kan gennemføre plejeforanstaltninger på ikke statsejede, fredede arealer, når dette tjener til opnåelse af formålet med fredningen, og ikke strider imod fredningsbestemmelserne. Foranstaltningerne kan gennemføres med ejers og brugers samtykke eller efter tilladelse fra fredningsnævnet.

Kommuneplan m.m.

I kommuneplan for Næstved Kommune 2013-2025 er området udpeget som særligt friluftsområde, bevaringsværdigt landskab, lavbundsareal, skovrejsning uønsket, naturbeskyttelsesområde og internationalt naturbeskyttelsesområde.

Udpegningen som særligt friluftsområde tager udgangspunkt i områder, hvor landskab og natur rummer store oplevelsesværdier og er robust over for rekreativ udnyttelse. Særlige friluftsområder er områder, der er særlig egnede til ekstensivt, ikke særligt anlægskrævende friluftsliv. I disse områder skal landskabet i så høj grad som muligt gøres tilgængeligt for ekstensiv rekreativ udnyttelse og naturformidling, uden at områdernes natur- og landskabsmæssige værdier tilsidesættes.

Bevaringsværdige landskaber er udpeget med formålet at beskytte de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske kvaliteter i landskabet. Retningslinjerne skal sikre, at der bliver taget hensyn til disse værdier ved nye anlægsarbejder og ændret anvendelse.

Lavbundsarealer er områder, der tidligere har rummet enge og moser, afvandende søer og tørlagte kyststrækninger, og som har rummet naturværdier, inden de blev opdyrket landbrugsmæssigt.

Områder, hvor skovrejsning er uønsket, er udpeget på baggrund af naturmæssige, kulturhistoriske og landskabelige interesser. Fredede områder indgår ligeledes i negativ-områderne.

Øvrig relevant lovgivning

Der er tre skove inden for fredningen, som er påtegnet med fredskovspligt.

Nødvendige tilladelser

Plejeplanen er i overensstemmelse med bevaringsmålsætningen for Natura 2000-området, og med til at sikre en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som området er udpeget for.

Plejeforanstaltninger på et areal omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, der klart tjener til at opretholde områdets hidtidige tilstand, vil kunne ske uden dispensation. Dette gælder for eksempel afgræsning, slæt, fjernelse af selvsået opvækst af træer, buske og invasive arter i begrænset omfang. Foranstaltninger, der rækker ud over almindelig pleje af områdets hidtidige tilstand, kræver dispensation, selv om de tager sigte på at forbedre naturtilstanden, f.eks. hvis der er tale om en genopretning af en tidligere tilstand.

Arealet er fredet og dele af arealet er beskyttet eng. Engen har været græsset i en årrække, og det kræver derfor ikke dispensation at afgræsse den eller foretage den foreslåede rydning af opvækst.

Plejeforanstaltninger som skovgræsning og rydning af det fredskovspligtige areal kræver tilladelse fra skovloven, hvis det er mere end 10 % af det samlede areal. Det samlede fredskovspligtige areal er her på 39 ha. De 10 % regnes af de 39 ha, dvs. der kan ryddes eller afgræsses 3,9 ha uden at der kræves en dispensation fra skovloven. Udgangspunktet er tilstanden i 2004.

Isblåfugl

Spidssnuet frø. Tegning af Kåre Fog

Hvis det ikke er muligt at finde egnede græsningsdyr, og der etableres en dyrehave for at fremme biodiversiteten kræver dette en dispensation fra skovloven.

Hegn tæt på vandløbet kræver tilladelse efter vandløbsloven.

Landskab, geologi og hydrologi

Overdrevet ligger i en af Susåens slyngninger. Susåen har tidligere mæandreret ind over området og efterladt store sten. Flere af disse bugtninger kan stadig ses. Da Torpe Kanal blev gravet for 200 år siden, blev Susåen samtidig uddybet, og området bliver ikke længere påvirket af Susåen.

Naturovervågning

Området indgår i den statslige DEVANO-overvågning.

Naturtypebeskrivelse og artsbeskrivelse

En del af arealet er lysåben natur; beskyttet eng med islæt af overdrev.

Engene repræsenterer habitatnaturtypen tidvis våd eng (6410). Det er en meget artsrig naturtype. En sjælden og karakteristisk planteart for denne natur er rank viol, som er fundet i området.

Overdrevene er habitatnaturtypen kalkoverdrev (6210). Den tidligere store forekomst af tyndakset gøgeurt er en karakteristisk art for kalkrigeoverdrev, men arten er i stærk tilbagegang i området.

I forbindelse med statens kortlægning af naturtyperne i 2010-2012 er engene vurderet til at have en god naturtilstand (II), som opfylder kravet til gunstig bevaringsstatus, hvorimod overdrevet har en moderat tilstand (III), som ikke opfylder kravet.

Den østlige skov er habitatnaturtypen ege-blandskov (9160). Skoven har elementer af gammel græsningsskov eller tilgrønningsskov, og er vurderet til at have høj naturtilstand (I), som er den bedste tilstandsklasse i vurderingen af om naturtypen opfylder kravet om gunstig bevaringsstatus.

De blomsterrige enge/overdrev med læ giver sommerfuglene gode betingelser, og der er i forbindelse med naturovervågning i 2002 fundet de sjældne sommerfugle: Dukatsommerfugl, engperlemorsommerfugl og isblåfugl.

Der lever også padder beskyttet af EF-habitatdirektiv's bilag IV i området. Der er fundet spidssnuet frø, springfrø og stor vandsalamander i området.

Langs Susåen breder kæmpe-bjørneklo sig, og der er også andre forekomster af invasive arter, som rynket rose, ved vandhullet.

Kulturhistorie og arkæologi

Der er ingen sten- og jorddiger, fund eller fortidsminder på fredede areal.

Rekreativ udnyttelse

Naturbeskyttelseslovens almindelige adgangsregler er udvidet med fredningens bestemmelse om, at offentligheden har ret til at færdes og opholde sig på de overdrevsarealer, der ikke er i brug til kreaturgræsning, og at heget skal åbnes, når der ikke er kreaturer på arealerne. Der skal således være mulighed for adgang til fods og ophold på de åbne græssletter, når der ikke er dyr i foldene.

Tekniske anlæg

Der er ingen tekniske anlæg.

Beskrivelse af områdets trusler

Sønderskov Overdrev har ikke længere den botaniske rigdom, som området tidligere var kendt for. Specielt kan nævnes tilbagegangen for tyndakset gøgeurt hvor antallet, fra over 20.000 i 1970 til 200 i 1992, er faldet markant og muligvis er den i dag helt forsvundet.

Slåning af arealerne opretholder de store flader lysåbne, men det efterladte græs fremmer græsvegetation, og er direkte ødelæggende for overdrevsplanterne, som forsvinder og erstattes af store næringskrævende urter og græsser. Ekstensiv græsning af de lysåbne arealer er nødvendig for de planter, der er karakteristiske for overdrev og enge. Hvis det ikke er muligt at opretholde en græsning af arealerne, er det afgørende, at det afskårne materiale opsamles.

Den østlige del af området er noget tilgroet, i og med at de pletvise tjørn og slåen er vokset sammen til tætte krat og de små "lommer " ikke kan holdes åbne med store maskiner. Tilgroningen medfører ligeledes at lave, lyskrævende arter forsvinder, og diversiteten falder.

De invasive og ikke hjemmehørende planter er en trussel mod områdets biodiversitet, fordi de breder sig på bekostning af de naturlige planter, som de udkonkurrerer.

Tidligere pleje og drift på arealet

Tidligere blev området afgræsset. På luftfoto fra 1954 dækker trævegetationen ca. 4,1 ha, og på luftfoto fra 1983 er trævegetationen mere end fordoblet (8,4 ha). På fredningstidspunktet var græsningen helt ophørt.

Storstrøms Amt, som var plejemyndighed indtil 2007, udarbejdede plejeplaner gældende for området for 1992-97 og 1997-2002. I forbindelse med disse plejeplaner blev der opsat folde og ryddet krat. Foldene blev i perioder afgræsset, men der var problemer med at holde dyrene inde i foldene. Der blev forsøgt både med geder og kvægracen galloway, men sidstnævnte trivedes ikke, og det måtte opgives.

Herefter har Gisselfeld Kloster årligt slået de lysåbne områder og bekæmpet kæmpe-bjørneklo. Området bruges primært til jagt.

Pleje- og handleplan

Formål

Plejeplansforslagets formål er at sikre, at området opfylder fredningens intentioner, samt at sikre gunstig bevaringstilstand for arter og naturtyper i området.

Fredningen har til formål at bevare og ved plejeforanstaltninger at genskabe og sikre de naturvidenskabelige interesser i fredningsområdet, herunder i særlig grad området karakter af overdrev med dets botaniske rigdom. Fredningen skal ligeledes sikre løvskoven og skovbrynene i den østlige del, samt sikre offentligheden adgang til arealet.

I fredningskendelsen er følgende bestemmelser som gælder for arealet:

§ 3

Overdrevsarealerne må kun anvendes til græsning og græshøstning samt jagt.

Løvskovbryn skal bevares og må ikke renafrives. Hugst eller beskæring af træer og buske kan dog ske som led i plejeforanstaltninger.

§ 4

Vandstanden i området må ikke sænkes ved pumpning eller dræning, og eksisterende grøfter må ikke uddybes eller reguleres.

[...]

Oprensning af den på arealet værende dam kan finde sted som led i plejen.

[...]

§ 5

Gødskning eller brug af pesticider er ikke tilladt.

[...]

§ 6

Arealerne må ikke jordbehandles, tilsås, opdyrkes eller tilplantes.

Vildtagte må ikke etableres. Eksisterende 5 foderpladser kan bibeholdes.

Udsætning af ænder, fisk, krebs mv. er ikke tilladt i dammen på overdrevet.

Henkastning af affald, haveaffald, fyld o.l. er ikke tilladt, ligesom arealet ikke må anvendes til oplags- og losseplads, bilophugningsplads o.l.

Der må ikke anlægges nye stier eller veje bortset fra veje, der er nødvendige af hensyn til skovdriften.

Figur 7. Delområder for plejetiltag

Plejebestemmelser og handleplan

Område A. Mosaik af eng, overdrev, krat og små skove

Figur 8. Delområde A omtrent på fredningstidspunktet, kort fra 1993.

Plejemål for delområdet:

Området skal fremstå overvejende lysåbent med en mosaik af tørre overdrevspartier og fugtigere engområder med spredte krat af tjørn og slåen, samt mindre skove mod syd. Plejens hovedformål i dette område er at fremme og sikre

den botaniske artsrigdom knyttet til de lysåbne naturtyper. Plejen skal sigte mod at genskabe områdets struktur, med en mosaik af eng, overdrev, krat og små skove, som det var på fredningstidspunktet, se figur 8.

Plejetiltag:

Siden fredningstidspunktet er krattene vokset og blevet mere tætte. For at skabe mere lysåben natur skal der tyndes og ryddes lommer i krattet, og skabes lysninger og forbindelser imellem lysninger.

Rydningen skal foretages i tørre eller frosne perioder. Rydning i jagtsæsoner bør så vidt muligt undgås. Materialet fjernes fra området.

Den tidligere store bestand af tyndakset gøgeurt skal genetableres. Den kommer ikke til at nå fordums højder, men plejen målrettes tilbageværende individer, så de kan brede sig og bestanden fastholdes i området fremover.

Tyndakset gøgeurt er især knyttet til lyse løvskove og krat, samt enge og overdrev med ekstensiv græsning og høslet.

Figur 9. Fund af tre små bestande af tyndakset gøgeurt den 1. maj 2014

Området skal derfor enten afgræsses, der skal tages årlige høslet eller græsning og høslet skal kombineres. Ved høslet skal høet fjernes fra arealet. Ved græsning er det vigtigt med et godt hegn, som vedligeholdes således at de tidligere problemer med dyr, der bryder ud af foldene, ikke gentages.

Hvis det ikke er muligt at finde husdyr kan hjorte bruges. Det vil i så fald være vigtigt at holde øje med områdets udvikling, således at plejemålet med området opnås.

Ved græsning skal følgende anbefalinger for forvaltning af orkidéer følges:

- Ekstensiv græsning er den foretrukne plejemetode
- Tilskudsfoder, hø eller halm må ikke lægges ud på arealet
- Nøjsomme kvægracer er at foretrække (angus, dexter, korthorn, galloway, heckkvæg eller højlandskvæg)
- Græsningstryk kan reguleres ved inddeling i flere folde

Ved høslet følges disse anbefalinger:

- Høslet skal foretages hvert år
- Det foretages tidligst fra midten af juli, efter orkidéernes blomstring og frømodning
- Slåning i 10-15 cm gavner genvækst
- Efter tørring fjernes høet hurtigt (1-2 uger efter slåning)
- Alt afklippet hø skal fjernes hvert år

Denne pleje vil skabe gode levevilkår for tyndakset gøgeurt, men samtidig vil den gavne en række andre planter og dyr. De sjældne sommerfugle; dukatsommerfugl, engperlemorsommerfugl og isblåfugl, er alle afhængige af

Område A

Område C. Skoven er en løvskov med gamle træer.

nektarplanter og læ. En ekstensiv græsning og/eller sent høslet af de lysåbne arealer og spredt krat vil derfor også gavne de sjældne sommerfugle.

For at ejer fortsat kan drive jagt i området skal kreaturerne kunne flyttes mellem to folde på arealet og evt. en tredje fold i område B. Dette vil samtidig give mulighed for at regulere græsningstryk til gavn for biodiversiteten.

Invasive arter som bjørneklo og rynket rose fjernes fra arealet ved opgravning, rodstikning eller slåning. Pga. spredningen af kæmpe-bjørneklo langs Susåen er det nødvendigt med en årlig indsats for at bekæmpe disse. Bekæmpelse i jagtsæsoner bør så vidt muligt undgås.

Område B. Slette med små trægrupper

Plejemål for delområdet:

Området skal fremstå som en lysåben slette/overdrev med enkelte trægrupper. Plejen skal sikre den landskabelige oplevelse af overdrev og skovbryn, og sikre de karakteristiske planter og dyr knyttet til de lysåbne naturtyper.

Plejetiltag:

De lysåbne områder bevares enten ved afgræsning, høslet eller slås. Det anbefales, at slåning og høslet foretages sidst på sommeren af hensyn til sommerfuglene. Det afslåede hø fjernes hvert år.

Træbevoksninger bevares af hensyn til fugle - der kan evt. fjernes træer, som gror op i kronen på de store gamle træer.

Område C. Naturskov

Figur 9. Delområde C omtrent på fredningstidspunktet, kort fra 1993.

Plejemål for delområdet:

Skoven skal fastholdes som naturskov med en varierende skovalder, hjemmehørende arter og dødt ved. I den nordligste del af skoven skabes enkelte lysninger.

Plejetiltag:

Løvskoven og skovbrynene skal bevares og må ikke renafdrives. Der kan ske plukhugst, især af ikke hjemmehørende træarter, men de store egetræer bevares, så de kan blive rigtig gamle til gavn for fugle og insekter. Foryngelse af skoven sker ved selvsåning.

I den nordligste del af skoven skabes enkelte lysninger ved rydning, så strukturen ligner den på fredningstidspunktet (se figur 9), og udtrykket fastholdes ved slåning eller græsning. En lille del af området mod nord og den sydøstligste del kan evt. indhegnes sammen med foldene i område A eller B for at sikre drikkevand og sammenhæng mellem foldene.

Litteratur:

Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Danmarks Miljøundersøgelser. - Faglig rapport fra DMU.

Søgaard, B., Skov, F., Ejrnæs, R., Nielsen, K.E., Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Bregnballe, T., Madsen, J., Baattrup-Pedersen, A., Søndergaard, M., Lauridsen, T.L., Møller, P.F., Riis-Nielsen, T., Buttenschøn, R.M., Fredshavn, J.R., Aude, E. & Nygaard, B. 2003. 457 (elektronisk): 463 s.

Orkidéer – status og forvaltning i Storstrøms amt, Niels Faurholdt, Storstrøms Amt 1992

Grøn Plan 2009-21, Næstved Kommune, 2009.

Bilag

Bilag 1. Artsliste

Artsliste for eng, Næstved

Kommune august 2011

almindelig agermåne	håret star	muse-vikke
almindelig brunelle	hirse-star	mynteslægten
almindelig hønsetarm	høst-borst	nellikerodslægten
almindelig hundegræs	hvid snerre	nyse-røllike
almindelig hvene	hvid-kløver	rød svingel
almindelig knopurt	kæmpe-bjørneklo	rød-kløver
almindelig mjørdurt	kær-ranunkel	Rørgræs
almindelig røllike	kær-tidse	Seline
almindelig syre	kål-tidse	Slåen
benved	kantet perikon	Springfrø
bidende ranunkel	krybende læbeløs	stor nælde
blågrøn star	krybende potentil	sump-evighedsblomst
djævelsbid	kryb-hvene	toradet star
draphavre	kulsukkerslægten	Tormentil
eng-svingel	lancet-vejbred	tveskægget ærenpris
gåsepotentil	lav ranunkel	tykakset star
glanskapslet siv	liden klokke	vand-pileurt
glat vejbred	lugtløs kamille	vild kørvel
græsbladet fladstjerne	lyse-siv	vinter-eg
grøn frø	mælkebøtteslægten	
gul fladbælg	mose-bølle	

Bilag 2. Fredningskendelse

07779.00

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Afgørelser – Reg. nr.: 07779.00

Fredningen vedrører: Sønderskov Overdrev

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 06-12-1991

Fredningsnævnet 27-10-1989

Kendelser

Deklarationer

Overfredningsnævnets afgørelse

af 6. december 1991

om fredning af Senderskov Overdrev i Suså
Kommune, Storstrøms Amt (sag nr. 2781/89).

Fredningsnævnet for Storstrøms Amts Nordlige Fredningskreds har den 27. oktober 1989 truffet afgørelse om fredning af et ca. 29 ha stort område ved Senderskov Overdrev i Suså Kommune. Fredningsområdet hører under Gissel-feld Kloster. Fredningssagen er rejst i 1986 af Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Overfredningsnævnet af ejeren v/advokat Ebbe Vagn Rasmussen.

Høle fredningsområdet ligger i Landzonen. En del af området er omfattet af naturfredningslovens § 47 (skovbyggelinien) og § 47 a (åbeskyttelseslinien). En mindre del af området er beskyttet mod opdyrkning og tilplantning i medfør af naturfredningslovens § 43 (vådområder).

Ifølge regionplan 1985-96 for Storstrøms Amt er området udpeget som regionalt naturområde med særlige fredningsmæssige interesser.

Senderskov Overdrev er et overvejende tørt græsningsområde. Mod nordvest, vest og syd afgrænses området af Susåen, mod nord af en nåletræsplantage og

mod øst af et lille løvskovs område. Overdrevet er en enestående botanisk lokalitet på grund af dets fugtighedsforhold med tørbundspræget overdrevsvegetation, fugtige moseprægede områder, overgangszoner og egentlige kulturpåvirkede områder. Området har også et rigt fugleliv med en række småfugle, som er knyttet til skov, krat og delvis åbne flader.

Området har tidligere været anvendt til kreaturgræsning, men er i dag udlejet til jagt. I forbindelse med jagtudøvelsen er der foretaget opplejning og tilsåning af enkelte vildtagte. Såfremt arealet ikke bliver afgræsset, eller der på anden måde foretages en effektiv pleje af arealet, vil de arter, der er karakteristiske for overdrevet, blive trængt tilbage af mere spredningsdygtige og hårdere arter.

Fredningen har til formål at genskabe og opretholde området som græsningsoverdrev med de naturvidenskabelige værdier navnlig i botanisk henseende, som området indeholder, at bevare løvskoven på den østlige del af arealet samt at sikre offentlighedens adgang til området.

Fredningen er støttet af Storstrøms Amt og af Dansk Ornitologisk Forening.

Fredningsnævnet, der har ment, at de almindelige bestemmelser i naturfredningsloven ikke er tilstrækkelige til at beskytte og bevare de naturvidenskabelige værdier i området, har derfor fastsat en række yderligere bestemmelser, der supplerer de generelle beskyttelsesbestemmelser i lovgivningen. Fredningsnævnet har bl.a. bestemt, at arealerne ikke må drænes, opdyrkes eller tilplantes, og at der ikke må gødes eller sprøjtes. Fredningsnævnet har endvidere fastsat bestemmelser, der giver amtet ret til at foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål.

Naturfredningsrådet har udtalt, at fredningsnævnets afgørelse på tilfredsstillende måde sikrer områdets landskabelige og biologiske værdier. Rådet har særligt fremhævet vigtigheden af, at overdrevet afgræsses ekstensivt, d.v.s. med mindst mulig gødningsudbringning og uden jordbearbejdning og udsæd af fodergræsser, således at dets botaniske arterrigdom kan bibeholdes.

Ejeren, Gisselfeld Kloster, har påstået fredningen ophævet som uønsket eller subsidiært begrænset i omfang til kun at beskytte orchidearten Tyndakset Gegeurt. Såfremt fredningen gennemføres, som nævnt har bestemt, kræves en væsentlig højere erstatning.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Det tilrådes, at Sønderskov Overdrev pålægges fredningsbestemmelser efter naturfredningslovens kapitel III til beskyttelse af de botaniske værdier i området. Fredningsområdet kan dog uden skade for fredningsformålet indskrænkes ved, at fredningsgrænsen flyttes til den vestligste af de nord-sydgående veje gennem beplantningen, således at størstedelen af nåletræsbeplantningen på matr.nr. 1 g udgår af fredningen.

Om fredningens indhold bemærkes:

Skydetårne (udsigtstårne) bør af landskabelige grunde fjernes fra området, inden for en frist af 1 år fra Overfredningsnævnets afgørelse foreligger.

Eksisterende foderpladser tillades bibeholdt.

Det bør være tilladt at anbringe traditionelle kreaturhegn (ikke el-hegn) omkring de 2-3 kreaturfolde, der kan etableres i forbindelse med afgræsning af arealet som led i plejen.

Om offentlighedens adgang til området bestemmes, at færdsel og ophold sker efter reglerne i naturfredningslovens § 55, stk. 2, om færdsel og ophold i private skove. Offentligheden skal desuden have ret til at færdes og opholde sig på de overdrevarsarealer, der ikke er i brug til kreaturgræsning. Hegnet ind til disse arealer skal åbnes, når der ikke går kreaturer på arealerne.

Naturplejen af området skal ske efter en plejeplan, der udarbejdes af amtet og forhandles med ejeren. Det skal af plejeplanen fremgå, at et antal større samlede bevoksninger jævnt fordelt på fredningsområdet skal bevares urørt af hensyn til vildtinteresserne. Plejen skal iøvrigt ske uden udgift for ejeren.

Endelig bestemmes det, at der ikke må anlægges nye stier eller veje, bortset fra veje der er nødvendige af hensyn til skovdriften.

Iøvrigt tilrådes realiteten i de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 27. oktober 1989 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 26 ha store område, som er afgrænset på kortet, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse, og som omfatter del af matr.nr. 1 g, 1 h og 1 i Tybjerglille By, Tybjerg.

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare og ved plejeforanstaltninger at genskabe og sikre de naturvidenskabelige interesser i fredningsområdet, herunder i særlig grad områdets karakter af overdrev med dens botaniske artarigdom. Fredningen har endvidere til formål at bevare løvskoven og skovbrynsene på den østlige del af arealet som løvskov samt at regulere offentlighedens adgang til arealet.

§ 2. Bevaring af områder.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages terrænmødringer eller ændringer i den hidtidige anvendelse af arealerne, medmindre ændringer i tilstanden er tilladt eller påbudt i de følgende bestemmelser eller sker med hjemmel i § 10 om naturpleje eller tillades ved en dispensation efter § 11.

§ 3. Områdets anvendelse.

Overdrevsarealerne må kun anvendes til græsning og græshestning samt jagt.

Levskovbryn skal bevares og må ikke renafdrives. Hugst eller beskæring af træer og buske kan dog ske som led i plejeforanstaltninger.

§ 4. Afvanding og vandindvindning.

Vandstanden i området må ikke sænkes ved pumpning eller dræning, og eksisterende grefter må ikke udbygges eller reguleres.

Eksisterende dræn og grefter kan dog oprensnes og vedligeholdes af hensyn til skovdriften efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet.

Oprensning af den på arealet værende dam kan finde sted som led i plejen.

Forbudet i stk. 1 er ikke til hinder for, at der foretages oppumpning af drikkevand til de græssende dyr.

§ 5. Gødskning og sprøjtning.

Gødskning eller brug af pesticider er ikke tilladt. Ved akutte insektangreb på husdyr kan der dog foretages sprøjtning med insektbekæmpelsesmidler.

Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde tillade brug af herbicider til begrænset stødsmering i forbindelse med pleje af overdrevet og til bekæmpelse af uønsket plantevækst f.eks. Bjørneklo.

§ 6. Arealerne drift isvrigt.

Arealerne må ikke jordbehandles, tilsås, opdyrkes eller tilplan-tes.

Vildtagte må ikke etableres. Eksisterende 5 foderpladser kan bi-beholdes.

Udsætning af ænder, fisk, krebs m.v. er ikke tilladt i dammen på overdrevet.

Henkastning af affald, haveaffald, fyld o.l. er ikke tilladt, ligesom arealet ikke må anvendes til oplags- og losseplads, bilop-hugningsplads o.l.

Der må ikke anlægges nye stier eller veje bortset fra veje, der er nødvendige af hensyn til skovdriften.

§ 7. Bebyggelse og andre konstruktioner.

Bebyggelse må ikke finde sted.

Etablering af peladyr- og fjerkræfarme, fasanerier samt drivhus-gartnerier er ikke tilladt.

Opstilling af boder, skure, master, transformerstationer og skæn-mende indretninger må ikke finde sted. Der må heller ikke etah-leres knallert- og motorbaner, skydebaner eller opstillede skyde-skjul eller skydeplatforme. Eksisterende skydetårne (udsigtstår-ne) skal fjernes fra området, inden 1 år fra Overfredningsnævnets afgørelse foreligger.

Der må ikke opstilles campingvogne, beboelsesvogne eller telte.

Der må ikke føres luftledninger over det fredede område.

Forbudet i stk. 1 og 3 er ikke til hinder for, at der opsættes læskure for de græssende dyr, eller at der opsættes traditionelle kreaturbægn (ikke el-bægn) omkring de 2-3 kreaturfølge, der kan etableres i forbindelse med afgræsning af arealet som led i plejen.

§ 8. Vilde planter.

Opgravning eller plukning af vilde planter er ikke tilladt.

§ 9. Færdsel.

Offentligheden har ret til færdsel og ophold efter reglerne i naturfredningslovens § 55, stk. 2, om færdsel og ophold i private skove, herunder tillige på den eksisterende adgangsvej til området, der er vist på fredningskortet. Offentligheden har herudover ret til at færdes og opholde sig på de overdrevsarealer, der ikke er i brug til kreaturgræsning. Hegnet ind til disse arealer skal åbnes, når der ikke går kreaturer på arealerne.

Den eksisterende adgangsvej til området må benyttes af plejemyndighederne til færdsel med køretøjer og maskiner i forbindelse med udførelse af naturpleje.

§ 10. Naturpleje og naturgenopretning.

Til opfyldelse af fredningens formål har Storstrøms Amt ret til uden udgift for ejeren at lade udføre naturpleje i fredningsområdet f.eks. ved slåning eller afgræsning af området. Plejen af området skal ske efter en plejeplan, der udarbejdes af amtet og forhandles med ejeren. Det skal af plejeplanen fremgå, hvorledes arealet tænkes inddelt i græsningsfælde, samt at et antal større samlede bevoksninger jævnt fordelt på fredningsområdet skal bevares urørt af hensyn til vildtinteresserne.

Såfremt der ikke kan nås enighed om plejens omfang og udførelse, kan pleje kun iværksættes med fredningsrådets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre den af amtet ønskede pleje inden en af amtet fastsat tid herfor.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at Susåen føres tilbage til sit tidligere forløb, eller at der iverksættes naturgenopretningsforanstaltninger med hensyn til åen efter en plan godkendt af fredningsrådet.

§ 11. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-9 kan meddeles, når det anses ikke vil komme i strid med fredningens formål, jf. naturfredningslovens § 34.

På Overfredningsrådets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Fortegnelse

over arealer, der delvis er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 6. december 1991 om fredning af Senderskov Overdrev i Suså Kommune, Storstrøms Amt.

Af Tybjerglille By, Tybjerg:

Macr.nr. 1 a, 1 b og 1 g.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 6. december 1991

om erstatning i anledning af fredning af Senderskov Overdrev i Suså Kommune, Storstrøms Amt (sag nr. 2781/89).

Fredningsnævnet for Storstrøms Amts Nordlige Fredningskreds har den 27. oktober 1989 truffet afgørelse om fredning af et ca. 29 ha stort område ved Senderskov Overdrev i Suså Kommune og har i anledning af fredningen tilkendt ejeren af de fredede arealer, Cisselfeld Kloster, en erstatning på ialt 30.000 kr.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Overfredningsnævnet af ejeren med påstand om, at erstatningen forhøjes til ialt 394.750 kr. Erstatningskravet fremkommer som beregnet tab af jagtleje på 408.000 kr. og som arealerstatning på 186.750 kr.

Efter at være gjort bekendt med Overfredningsnævnets foreløbige beslutninger med hensyn til fredningens afgrænsning og indhold har ejeren ændret sit erstatningskrav til ialt 178.000 kr., der fremkommer således:

Jagtlejstap.....	36.000 kr.
dertil mulighed for tilplantning af 7 ha med rødgran	106.400 kr.
Arealerstatning iverigt, 19,7 ha à 500 kr./ha.....	9.850 kr.
Egeskovbryn, 0,73 ha à 8.000 kr./ha.....	5.800 kr.

Subsidiært er forlangt en arealerstatning på 15.000 kr., således at det samlede erstatningskrav nedsættes til 72.000 kr.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Ved anden afgørelse af dags dato har Overfredningsnævnet tiltrådt den omhandlede fredning med visse ændringer, herunder en begrænsning af fredningsområdet, hvorefter nåletræsbeplantningen på matr.nr. 1 a er udtaget af fredningen og med en tilpasning af fredningsbestemmelserne, hvorved ejerens interesse i at kunne udnytte jagtmulighederne bedst muligt er søgt tilgodeset inden for de rammer, som fredningens formål sætter. Erstatningen for tab af jagtleje findes herefter passende at kunne ansættes til 25.000 kr.

Med hensyn til det 7 ha store areal, som kunne have været tilplantet med rødgran, finder Overfredningsnævnet, at erstatningen bør fastsættes til 8.000 kr./ha. Da ydre skovbryn af levtræs og buske ifølge skovloven skal bevares, kan erstatningskrav for fredning af øgeskovbryn ikke tages til følge. For øvrige arealer på ca. 19,7 ha tilkendes der erstatning med 500 kr./ha.

Overfredningsnævnet finder herefter, at der vil være ydet ejeren fuld erstatning for den forringelse af arealets handelsværdi, som er en følge af fredningen, når der tilkendes en erstatning på ialt 91.000 kr.

Erstatningen forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., fra den 27. oktober 1989 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der er 1% højere end den til enhver tid fastsatte diskonto.

Fredningsnævnet har tilkendt godtgørelse for sagkyndig bistand med 5.000 kr., der er udbetalt. I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Overfredningsnævnet tillægges der Gisselfeld Kloster 40.000 kr., der udbetales direkte til advokat Ebbe Vagn Rasmussen.

Erstatningen på 91.000 kr. med renter samt de tilkendte omkostningsbeløb på ialt 45.000 kr. udredes med 75% af staten og 25% af Storstrøms Amt.

Overfredningsnævnets afgørelse om erstatningen kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (adr.: Slotsarken 13, 2970 Hørsholm) af ejeren, idet erstatningen er nedsat i forhold til, hvad ejeren principalt har forlangt. Afgørelsen kan tillige påklages af miljøministeren og Storstrøms Amt.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

REG. NR.

07779.000

27/10-1989

AFGØRELSE

I FR.S. 203/86

FREDNING AF SØNDRSKOV OVERDREV

FREDNINGSNÆVNET>

Den 21. juli 1986 anmodede Danmarks Naturfredningsforening om, at der måtte blive rejst frednings sag for Sønderskov Overdrev. Fredningspåstanden gik i det væsentlige ud på at sikre området som overdrev, at sikre offentlighedens adgang til området, at sikre skoven på overdrevet som løvskov, og at sikre et skovbrynsområde, der støder op til overdrevet, også i fremtiden fremstår som løvskov.

Den andelige fredningspåstand omfatter

Navn postadresse	Matr.nr.	ha.	heraf omfattet af naturfredningslovens	
			§ 47	§ 47-a ¹
Gissøfeld Kloster	del af matr.nr.	29,2	24,2	19,7
Gissøfeldvej 5 4690 Høsløv	1-a Tybjerg Lille by, Tybjerg, Suså kommune			
	del af matr. nr. 1-b og 1-c smst.			

En vist på vedhæftede kort.

Forslaget omfatter endvidere et løvskovbevokset areal øst for området, hvilket areal udgår af fredningen.

Danmarks Naturfredningsforenings har beskrevet området og motiveret fredningen således:

Sønderskov Overdrev er beliggende i en egn, som er karakteriseret ved landbrugs- og skovbrugsdrift. Selve Sønderskov Overdrev er et overvejende tørt græsningsområde, beliggende i en slyng af Susåen, hvor Torpe Kanal har sit fraløb. Mod nordvest, vest og syd afgrænses overdrevet af Susåen. Mod nord afgrænses overdrevet af en nåleplantage, som synsmæssigt giver skovbryns-karakter. Mod øst henligger et lille løvskovs område, som består af flere løvbærende træ- og buskarter, bl.a. eg, slåen, hassel og hæg. Selve overdrevet domineres i en vis udstrækning af tjørn.

Overdrevet har tidligere været anvendt til afgræsning for kreaturer. I dag er området udlejet til jagt.

På grund af fugtighedsforholdene på overdrevet er der her udviklet en særdeles righoldig flore. På overdrevet findes udviklet egentlig tørbundspræget overdrevsvegetation, hvorefter særlig kan fremhæves Tyndskættet gøgeurt, Liden skjaller, Frøstjerne og Lav skorzorner. Ind imellem findes mere fugtige noseprægede områder, hvor der forekommer arter som Krybhvene, Lyseisiv og Kærflukort. Imellem disse findes der overgangszoner med forekomst af Engnellikerod, Løvefod m.v. En del af området bærer prag af at være mere kurturpåvirket. Her forekommer arter som Malkebette, Nælde og Hundegræs, og hvor tilgroningen har fundet sted, findes arter som Vild gulerod, Oveurt m.fl.

Botanisk er der tale om en særdeles righoldig lokalitet. Det er dog åbenbart, at såfremt der ikke foretages en effektiv pleje, og det vil i dette tilfælde blive en afgræsning af arealet, vil de planter, som er karakteristiske for et overdrev, blive tvunget tilbage på bekostning af mere spredningsdygtige og hårdføre arter.

I området er der også et rigt fugleliv, som navnlig er karakteriseret ved en række småfugle knyttet til skov, krat og delvis åbne flader. Af arter kan nævnes Dobbelt bakkasin og Drosselrørsanger, men også Mosehornugle og Blå kærhøg er truffet i området.

Området som sådan er i dag ubeskyttet, bortset fra de enkelte småenklaver af arealer, der har vådområdekarakter. På overdrevet har der allerede fundet en vis form for opløjning sted, og der har været tiltag til tilslutning formentlig i forbindelse med jagtudøvelsen på stedet. Forsåvidt området ligger ubeskyttet hen, må det befrygtes, at det eventuelt kunne blive gjort til genstand for opdyrkning, tilplæntning, etablering af vildtagre m.v.

Frednings- og byplænsmæssige forhold.

Sønderskov Overdrev er beliggende i et landskab, som Storstrøms amt i "Landskabsanalyse, 1976" har henført til zone I/II, landskab af storrate/ stor interesse.

I Storstrøms amts regionplan 1980-1992 indgår arealet som jordbrugsområde uden væsentlige fredningsinteresser.

I Storstrøms amt findes i dag 4-5 overdrev.

Arealet er beliggende i landzone.

Dansk Ornithologisk Forening har støttet forsløget. Storstrøms amt har ligeledes anbefalet forsløget, men dog foreslået visse ændringer.

Danmarks Naturfredningsforening har tiltrådt disse ændringsforslag. Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 15 stk. 1 har været indrykket i den lokale avis og i Statstidende for den 21. august 1986. Navnet har afholdt besigtigelse og møde i sagen den 29. maj 1987 efter bekendtgørelse herom i Statstidende og den lokale avis.

Der har endvidere været afholdt besigtigelsesmøde den 14. juni og den 8. september 1989.

Lodsejeren har principalt nedlagt påstand om, at fredningen undlades subsidiært at fredningen begrænses.

Fredningsnavnet har besluttet at gennemføre fredningsforslaget således:

Fornål.

Fornålet med fredningen af Sønderskov Overdrev er, dels at genskabe og oprettholde området som græsningsoverdrev, med de naturvidenskabelige værdier, navnlig i botanisk henseende, som området indeholder, dels at bevare løvskoven og skovbrynene på den østlige del af arealet som løvskov, samt at sikre offentlighedens adgang til arealet.

B. Bestemmelser vedrørende bebyggelse m.v.

1. Bebyggelse må ikke finde sted. Opstilling af løskure til græssende dyr er dog tilladt.
2. Etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier samt drivhusgartnerier m.v. er ikke tilladt.
3. Opstilling af boder, skure, master, transformestationer og skæmmende indretninger må ikke finde sted, ligesom knallert- og motorbaner etc. ikke må etableres.
4. Etablering af skydebaner og opstilling af skydeplatforme er ikke tilladt.
5. Der må ikke føres el-luftledninger hen over arealet.

C. Bestemmelser vedrørende arealets benyttelse.

1. Arealet må ikke jordbehandles, tilslås eller opdyrkes.
2. Arealet må ikke tilplantes. De på arealet mod nord stående nåletræer skal afdrives, når de er hugstmodne, dog senest år 2020. Området indgår derefter i overdrevet igen.

3. Rensdrift af løvskovbryn er ikke tilladt. Hugst eller beskæring af træer og buske kan finde sted som plejeforanstaltninger, jf. pkt. E.
4. Ændring i terrænet eller terrænforørrne, udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning eller planering er ikke tilladt, jf. dog pkt. C 1.
5. Campering og teltning, herunder opstilling af tæping- og behøelsesvogne er ikke tilladt.
6. Henkastning af affald, haveaffald, fyld m.v. er ikke tilladt, ligesom arealet ikke må anvendes til oplags- eller losseplads, bilophugningsplads eller lignende.
7. Yderligere stier og veje må kun etableres efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet.
8. Gødsning eller brug af pesticider er ikke tilladt. Fredningsnævnet kan dog i særlige tilfælde tillade brug af herbicider til begrænset stødsmering i forbindelse med overdrevets pleje, samt brug af kemiske midler til bekæmpelse af kreatur- og fåreparasitter og uønsket plantevækst som f.eks. bjørneklo.
9. Nyetablering af dræn og nedlæggelse af rørledninger må ikke finde sted. Genetablering og oprensning af eksisterende dræn og græfter, herunder græfter i skoven med almindelig skovdrift må alene finde sted efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet. Oprensning, vedligeholdelse etc. af den på arealet værende dam kan finde sted som led i pleje.
10. Vildtagre må ikke etableres. Fodring af vildt og kreaturer må kun ske på steder anvist af Storstrøms amt. Udsætning af ænder, fisk, krebs m.v. er ikke tilladt i dammen på overdrevet.
11. Opgravning af planter er ikke tilladt.

D. Bestemmelse vedrørende almenhedens adgang.

Almenheden har ret til ophold og færdsal til fods på hele arealet og har adgang til fods til arealet ad den på vedhaftede kort viste vej fra den offentlige vej til det fredede areal. I tilfælde af afholdelse af jagt på arealet kan ejer/jagtlejer forbyde adgang til området 4 gange i perioden 16/5 - 16/7 fra kl. 18.00 til kl. 7.00.

E. Naturpleje.

1. Storstrøms amtsråd har ret til, efter samråd med ejer/bruger, eller såfremt enighed om plejeforanstaltninger ikke kan opnås, med fredningsnævnets godkendelse, at foretage plejeforanstaltninger til opfyldelse

af fredningens formål. Plejen, der foretages uden udgift for ejeren/brugeren kan f.eks. bestå i afgræsning, slåning og fjernelse af kratbevoksning, således at max. 4,1 ha af græsningsoverdrevet er kratbevokset - svarende til overdrevets træbevoksningstilstand i 1954 (se kortbilag). Nåletræer og andre i Danmark ikke hjemmehørende træer kan fjernes, (jf. dog C.2).

2. Af hensyn til jagtmulighederne opdeles overdrevsarealet i 2-3 folde, der afgræsses skiftevis. Foldene forsynes med hegnsover- eller gennemgange. Opsættelse af hegn, der er over 1,20 meter høje, kan kun ske med tilladelse fra fredningsnævnet.
3. Fredningen skal ikke være til hinder for, at Susåen føres tilbage til sit tidligere forløb eller at der iøvrigt foretages naturgenopretningsforanstaltninger med hensyn til åen efter en plan godkendt af fredningsnævnet.

Afgørelsen skal tinglyses på følgende matr.nre.:
1-a, 1-b og 1-c Tybjerglille by, Tybjerg.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er modtaget.

Jørgen Bentzen

Ulf Andersen
fmø.

Vagn Hansen

REF. NR. 0.7779.001

ERSTATNINGSAFGØRELSE
I FR.S. 203/86
FREDNING AF SØNDERSKOV OVERDREV

Ar 1989 den 27. oktober blev i Fr.s. 203/86 Fredning af Sønderskov Overdrev (erstatningsspørgsmålet) truffet følgende afgørelse:

Ved en samtidig truffet afgørelse har fredningsnavnet bestemt, at Sønderskov Overdrev skal fredes. Fredningen omfatter følgende arealer:

Ejersnavn postadresse	Matr.nr.	ha.	heraf omfattet af naturfredningslovens	
			§ 47	§ 47-a
Gisselfeld Kloster	del af matr.nr. 1-a	29,2	24,2	19,7
Gisselfeldvej 5	Tybjerglille by.			
80 Haslev	Tybjerg, Suså kom- mune			
	del af matr.nr. 1-b og 1-c smst.			

Arealerne tilhører Gisselfeld Kloster.

Ejeren har efter sin endelige påstand påstået sig tillagt en erstatning på 594.750,- kr. Adv. Ebbe Vagn Rasmussen har som advokat for ejeren ved brev af 14. juni 1989 nærmere begrundet kravet.

Nævnet skal udtale:

Nævnet finder under hensyn til, at Gisselfeld Kloster bevarer ejendomsretten til arealerne, at arealerne, bortset fra det areal, der er bevokset med nåletræer, hidtil alene har været bevokset med græs, at der ved udformningen af fredningsbestemmelserne er taget hensyn til jagtinteresserne og at en del af området er omfattet af reglerne i naturfredningslovens §§ 47 og 47a at erstatningen bør fastsættes til 1.000 kr. pr. ha eller oprundet ialt 30.000 kr., og at der bør tillægges ejeren 5.000 kr. til advokatbistand, d.v.s. en erstatning på ialt 35.000 kr.

Erstatningen forrentes fra afgørelsens dato med en rente på 1 % over diskontoen jf. naturfredningslovens § 19, stk. 4.

Den samlede erstatning med renter udredes efter naturfredningslovens § 24 stk. 1 af Staten med 75 % og af Storstrøms amtskommune med 25 %.

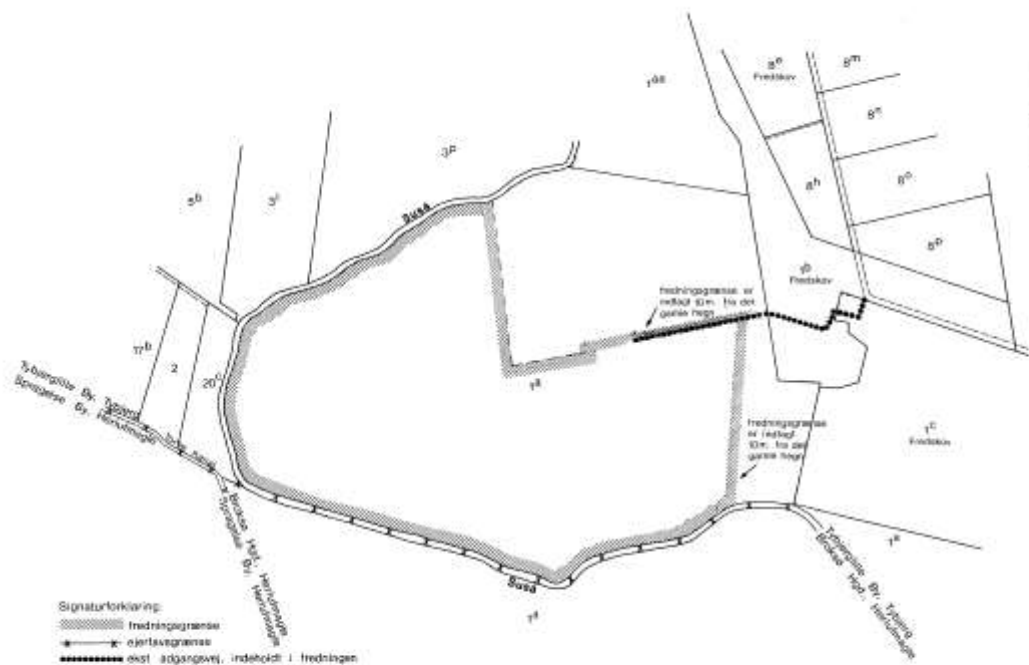
Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnavnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm. Klagefristen er 4 uger fra den dag, da afgørelsen er modtaget.

Jørgen Bentzen

Ulf Andersen
fmd.

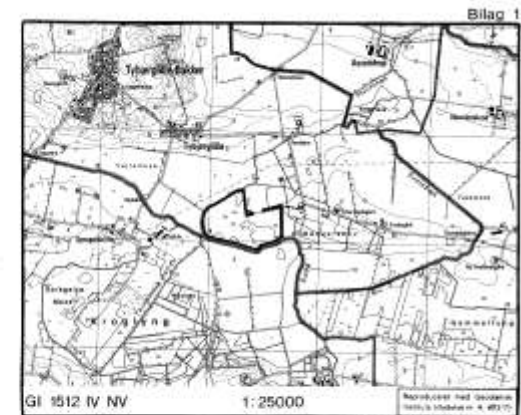
Vagn Hansen

KORT>

1:4000

Kopi af matralkort af juli 1985,
Suså indlagt efter tilladelse af 20/5 1985.

REG.NR
7779.00

SØNDERSKOV OVERDREV

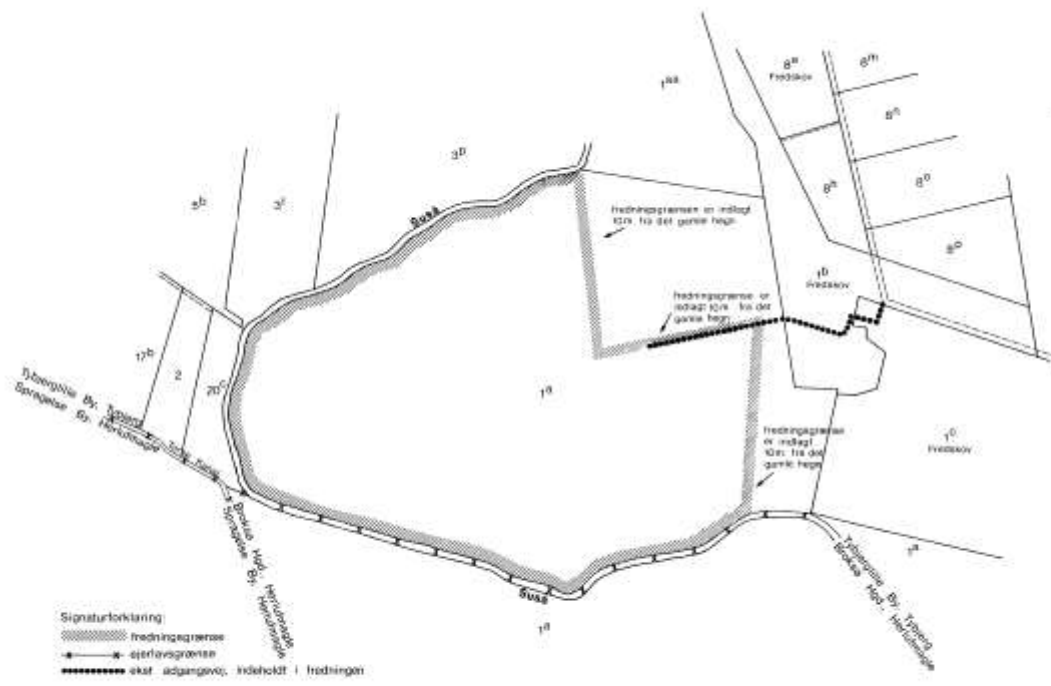
Del af
Tybjerglille By, Tybjerg

Suså Kommune
STORSTRØMS AMT

FREDNINGSKORT
OVERFREDNINGSKORT fredningsgrænse af Dec. 1991 - sig. nr. 2781/89.

Udfærdiget juli 1985. Rev. 493 1985. STORSTRØMS AMT
DN 1981-09-01. Landsoverretten

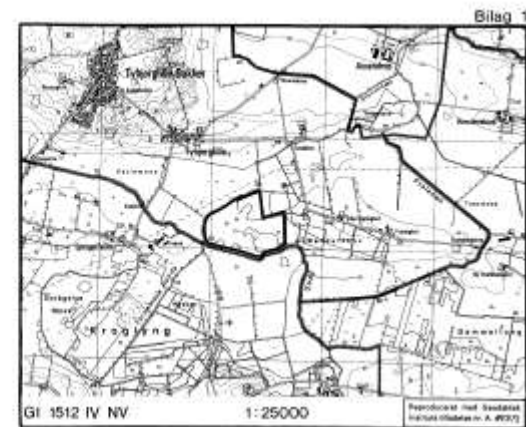

FREDNINGSSKOVET haves til Fredningsskoven for Storstrøms Amts nordlige Fredningsskoven hermed af

1:4000

Kopi efter matrikelkort af juni 1985.
Suså indlagt efter luftfoto af 20/5 1985

SØNDERSKOV OVERDREV

REG. NR. 0.7779.00.1

Del af
Tybjerglille By, Tybjerg

Suså Kommune
STORSTRØMS AMT

Udfærdiget juli 1985 Rev. 485 1985 STORSTRØMS AMT
DN 1981-09-01 Landinspektionsvæsenet

